

Het kolchozewerk van enkele 'grote goesting-tonelisten'

Het jonge Martha Tentatief voerde een reeks voorstellingen, op van *Elias, of het gevecht met de nachtegalei* en dat was een opmerkelijke gebeurtenis. Niet het minst omdat de makers zich verenigen in een kollektief waar om en bij de dertig deelnemers in zitten. Daarnaast is Martha Tentatief een exponent van de 'grote goesting-tonelisten' die zich al een poos in de opleidingen en gefeitelijk aan ook in de teaterzalen manifesteren. Veel van deze onge toneelmakers bekreunen

zich minder om estetik en doorgedreven tekstteater dan een tijdlang *bon ton* was. In de plaats komt een tomeloze drang om leuk en vermakelijk toneel te brengen, gemaakt vanuit de onderbuik en niet al te gepolijst van vorm. Wat daarom nog niet hoeft te impliceren dat het om slordig nattevingerwerk gaat.

Dat bewijst bijvoorbeeld *Elias*. De kolchoze van het Martha Tentatief heeft kosten noch moeite gespaard om de plaats van het gebeuren, het leegstaand militair hospitaal van Antwerpen, te

voorzien van kunstwerkjes, gimmicks en andere allerhandigheden. Een oude tekst als *Elias of het gevecht met de nachtegalei* (Maurice Gilliams, 1936) krijgt zijn recht. Meer zelfs, de mondvolle oud-Vlaams dikte is voor de Tentatievelingen een uitgelezen *trouvaille* om lekker mee te stoeien. Ze blazen die lichtjes op; blijven trouw aan dat register, zodat er hier meer aan de hand is dan een grapje. Het lijkt me eerder te doen om het savouren van de voornaamheid van de taal en het koketteren met de

kitsch van de belle époque. Gilliams wordt niet serieus genomen, maar komt al evenmin in zijn onderhemd te staan.

In vergelijking met de naargeestige BRTN-bewerking van weleer, is deze *Elias* een verteerbare en vaak ongemeen grappige versie. Elke plek waar het publiek tijdens deze wandelvoorstelling komt, is op een bijzondere manier ingekleed. Wat de Tentatievelingen doen, is erg verwant aan rotzooien met oude spullen op zolder. Het is even leuk en even kwajongensachtig.

Want dat moet toch wel gezegd. *Elias* is een bijzonder jong produkt, niet steeds evenwichtig geproportioneerd, soms wat drammerig in het willen scoren van grappen en wat *overacted*. Het deel na de pauze geraakte niet meer op dreef, zodat de vraag moet worden gesteld of men zich niet vergaloppeerd heeft met een stuk van drieën-half uur.

Groepen als Martha Tentatief kunnen met hun entoesiasme de teaterbedrijvigheid nieuw leven inblazen. Vanwege hun andere

aanpak kunnen ze nieuwe variaties aanbrenge in het veld. Als deze richting echter de toekomst van het teater zou gaan bepalen, dan lijkt me dat een verschrapping. Voor een intelligente koppeling van leuk en visie wil ik echter nu al tekenen.

Geert Sels

Op zondag 27 oktober (15 uur) speelt Bart Van Nuffelen, regisseur van Martha Tentatief, de monoloog *In de vrieskelders*, in de Studio's van het Kaaitheater.